

GLASILO KULTURNE MANIFESTACIJE DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG

GJALSKI

BROJ DEVETI

ZABOK, LISTOPAD 2021.

PROJEKT GJALSKI

Prošlost u
sadašnjosti

PREDSTAVLJANJA

Časopis
Republika

Elizabeta
Končić Trlek:
Pošta za Li

Ante Zlatko Stolica:
Blizina svega

Sanja Ždralović:
Glagoljski misterij

DOBITNIK OVOGODIŠNJE NAGRADE

Zoran Ferić

PUTUJUĆE KAZALIŠTE

*Pripovijedanje o
životu koji je gotovo
već prošao*

O Ksaveru Šandoru Gjalskom	3
INTERVJU: Zoran Ferić, dobitnik Književne nagrade Gjalski	4
Dosadašnji dobitnici Književne nagrade K. Š. Gjalski	7
Odluka Prosudbenog povjerenstva	8
O Danima Gjalskog	8
PROJEKT GJALSKI: Prošlost u sadašnjosti	9
PROMOCIJA: Časopis <i>Republika</i>	10
KNJIŽEVNA TRIBINA:	
U Godini čitanja nova čitanja Gjalskog	10
RADIONICE:	
Radionica kreativnog pisanja: <i>Moć perspektive: ljepota je u oku</i>	11
Likovna radionica umjetničke grafike: <i>Godišnja doba s Gjalskim</i>	11
IZLOŽBA:	
Biserka Baretić: <i>Uzaludni sijač</i>	12
PREDSTAVLJANJA KNJIGA:	
Sanja Ždralović: <i>Glagoljski misterij</i>	14
Elizabeta Končić Trlek: <i>Pošta za Li</i>	14
KNJIŽEVNA VEČER: Ante Zlatko Stolica	15
KONCERT: Trio Eusebius	15
KAZALIŠNA PREDSTAVA: Fešta	15

Portret Gjalskog na naslovnici rad je akademske kiparice **Mirjane Drempetić Hanžić**, snimio **Dragutin Škreblin**

KULTURNA MANIFESTACIJA DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG 18. – 23. listopada 2021.

ORGANIZATOR: Kulturna manifestacija Dani K.Š.Gjalskog – Zabok
PREDSEDNIK: Ivan Hanžek

UPRAVNI ODBOR KULTURNE MANIFESTACIJE:
Tihomir Vrančić – *predsjednik*,
Dušanka Mikulec Mirkac – *zamjenica predsjednika*,
Andreja Šagud – *tajnica*,
Ingrid Lončar, Valerija Novak, Bibijana Šlogar, Dinka Tomašković Presečki,
Sofija Keča, Tina Marušić, Goran Vrgoč i Nataša Hlaban – *članovi*

SUORGANIZATORI:
Društvo hrvatskih književnika, Pučko otvoreno učilište Zabok, Osnovna škola K.Š.Gjalskog – Zabok, Gimnazija AGM, Srednja škola Zabok, Škola za umjetnost,

dizajn, grafiku i odjeću Zabok, Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski, Gokul, Dvorac Gjalski, Huncut, Digital Foto Art

PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA KNJIŽEVNU NAGRADU:
Dubravka Oraić Tolić, DHK – Zagreb, *predsjednica*
Ivica Matičević, DHK – Zagreb
Boris Domagoj Biletić, DHK – Zagreb
Sofija Keča, Dani Gjalskog – Zabok
Ingrid Lončar, Dani Gjalskog – Zabok

PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA MALU NAGRADU GJALSKI:
Branka Primorac, književnica
Ines Krušelj-Vidas, prof.,
Osnovna škola Gornja Stubica
Ljerka Gajski Markulin, prof.,
Osnovna škola K.Š.Gjalskog, Zabok

POKROVITELJI: Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Krapinsko-zagorska županija, Grad Zabok, Grad Crikvenica i Grad Poreč
MEDIJSKI POKROVITELJI: Zagorski list, Radio Kaj i Zagorski radio **DONATORI MALE NAGRADE GJALSKI I NAGRADE GJALSKI ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA:** Školska knjiga Zagreb – Časopis Modra lasta; VBZ., Zagreb, Zagreb; Gradska knjižnica Ksaver Šandor Gjalski, Zabok; Kajkaviana, Donja Stubica; Grad Crikvenica i Grad Poreč **MANIFESTACIJU POMOGLI:** EUROPLAKAT, TZ PODRUČJA SRCE ZAGORJA, DVORAC GJALSKI

UVODNIK

Dragi čitatelji,
Vlada RH proglasila je 2021. Godinom čitanja s ciljem promocije knjiga i čitanja, a upravo to je cilj i ove manifestacije. Od prve dodjele Nagrade *Gjalski*, već punih 40 godina promičemo književnost, knjigu, pisanje i čitanje. Dobitnici ove nagrade najbolji su promotori i zato ih se prisjećamo u novom broju časopisa *Republika* posvećenom Nagradi *Gjalski*. Na tisuće djece i mladih bilo je uključeno u programe za poticanje čitanja – od literarnih natječaja i kreativnih radionica do Projekta *Gjalski*. Jedan od voditelja naše radionice kreativnog pisanja bio je i ovogodišnji laureat Zoran Ferić, dvostruki dobitnik *Gjalskog*, kojeg predstavljamo u nastavku. Pročitajte više i o programima koji nas očekuju ovih jesenskih *Dana* posvećenih našem najpoznatijem sugrađaninu, a mi vas pozivamo da ih posjetite. Pročitajmo nagrađenu knjigu, dječje radove sakupljene u *PoZiCi*, maštovite tekstove polaznika radionice pisanja, djela gostujućih pisaca... Čitajmo da ne ostanemo bez riječi!

Srdačno vas očekujemo!

TAJNICA MANIFESTACIJE
ANDREJA ŠAGUD

PROSUDBENO POVJERENSTVO ZA NAGRADU GJALSKI ZA SREDNJOŠKOLCE
Irena Labaš Vevec, prof., Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb
Sanja Ždralović, prof., Gimnazija AGM
Ljubica Anđelković Džambić, prof., Gimnazija AGM

IZDAVAČ: Kulturna manifestacija Dani K.Š. Gjalskog, Kumrovečka 8, Zabok
UREDNIK: Andreja Šagud
OBLIKOVANJE: Igor Vranješ
TIPOGRAFIJA: Nikola Đurek
WEB DIZAJN: Bojan Janjanin
TISAK: Službeni glasnik, Krapina
NAKLADA: 500 kom.
www.danigjalskog.com

O KSAVERU ŠANDORU GJALSKOM

PIŠE INGRID LONČAR

Ukuriji u Gredicama u srcu Hrvatskoga zagorja 26. listopada 1854. rodio se romanopisac i novelist Ksaver Šandor Gjalski, pravim imenom Ljubomil Tito Josip Franjo Babić. Kršten je drugoga dana po rođenju u kapelici kurije, a kuma mu je bila Marija Mihanović Petropoljska, sestra autora stihova hrvatske himne.

Otac Tito odgajao je Ljubu u ilirskome duhu, a ljubav prema književnosti naslijedio je od majke Helene koja je mnogo čitala, uglavnom francuske, engleske i njemačke pisce. Odrastanje i život Gjalskoga u plemenitaškoj kuriji utjecao je na izbor njegovih književnih tema, ponajprije onih koje se odnose na propadanje hrvatskoga plemstva. U djelima je Gjalski realistički oslikao cjelokupno hrvatsko društvo svojega vremena, romantičarski oblikovao ljubavne fabule i prikazao ljepotu prirode u duhu poetskoga realizma pa ga nazivaju i *hrvatskim Turgenjevom*. Hrvatski život u posljednjim desetljećima 19. stoljeća pruža Gjalskome bogatu i šarenu literarnu sliku promjena političkih sistema i svega onoga što uz to ide – od prodanih duša i korumpiranosti do svijetlih karaktera i tragičnoga sukoba ljepote prošlosti i duha novoga vremena. Pod utjecajem filozofije A. Schopenhauera Gjalski obrađuje i metafizičke i okultne teme. Djelovao je od kasnoga romantizma do modernizma, bio je i Krležin suvremenik. Gjalski je vještiji u kraćim formama, tj. novelama u kojima prevladavaju sjećanja i uspomene te opisi pejzaža i raspoloženja. U djelima zapostavlja događaj, a u prvi plan stavlja razmišljanje glavnoga lika; taj pomak prema modernom psihologiziranju prethodi stvaranju pisaca hrvatske moderne.

Vrhunac književnoga stvaralaštva Gjalskoga predstavlja zbirka novela *Pod starim krovovima*.

Pravo je Gjalski studirao u Zagrebu i Beču. U to vrijeme s oduševljenjem pri-

hvaća ideje E. Kvaternika, a nešto kasnije zastupa ideje J. J. Strossmayera da bi — razočaran političkim prilikama u novostvorenoj Jugoslaviji — političku karijeru završio kao federalist. Kao kotarski pristav službovao je u Koprivnici, Osijeku, Virovitici, Pakracu, Sisku, Sušaku i Zagrebu. Nakon 20 godina službe, a zbog

neslaganja s politikom bana Khuena Hedervaryja, prisilno je umirovljen. Bio je zastupnik u Hrvatskome saboru i župan Županije zagrebačke. U dva je mandata bio predsjednikom DHK-a, a 1903. izabran je za počasnog člana JAZU-a. Djela su mu prevedena na bugarski, češki, engleski, francuski, makedonski, njemački, poljski, ruski, slovački, slovenski, švedski i talijanski jezik. Prema njegovoj pripovijesti *Maričon* skladatelj S. Albini je 1901. napisao istoimenu operu, a B. Ivanda je 1974., prema fantastičnoj pripovijesti *Nocturno*, snimio istoimeni film kojemu je 1983. promijenjen naslov u *Noć poslije smrti*.

Gjalski je umro u Gredicama i pokopan na zabočkome groblju 6. veljače 1935. ~

Djela (izbor):

Illustrissimus Batorych (1884.), *Maričon* (1884.), *U novom dvoru* (1885.), *Pod starim krovovima* (1886.), *U noći* (1886.), *Janko Borislavić* (1887.), *Tri pripovijesti bez naslova* (1887.), *Bijedne priče* (1888.), *Iz varvedinskih dana* (1891.), *Osvit* (1892.), *Radmilović* (1893.), *Male pripovijesti* (1894.), *Mors* (1897.), *Diljem doma* (1899.), *Za materinsku riječ* (1906.), *Ljubav lajtnanta Milića* (1915.), *Dolazak Hrvata* (1924.), *Pronevjereni ideali* (napisan 1925., tiskan 1994.)

ZORAN FERIĆ

Dobitnik Nagrade Gjalski 2021. za roman *Putujuće kazalište*

Pripovijedanje o životu koji je gotovo već prošao

RAZGOVARALA SOFIJA KEČA

Nakon Vaših brojnih uspješnica i najuglednijih hrvatskih književnih nagrada (Vladimir Nazor, Fran Galović, Grigor Vitez) dobili ste i nagradu Gjalski po drugi put (prva je bila 2000. za *Andeo u ofsajdu*). Kako ste primili tu vijest?

Žurio sam se na nastavu, već kasnio, kad je zazvonio telefon, nepoznati broj. I Maja Kolman Maksimiljanović iz DHK rekla mi je da trebamo razgovarati. Ja sam joj u žurbi odvratio da je mogu nazvati kad završi sat, a ona mi je vrlo uvjerljivo objasnila da želim *upravo sada* čuti što mi ima reći. I onda mi je čestitala jer sam dobio *Gjalskog*. Naravno, bilo mi je izuzetno drago, tim više što je bilo potpuno neočekivano. Na tom školskom satu bio sam potpuno zbudjen i djeca su vidjela da nešto nije u redu. Možda su mislili da su u pitanju droge, ili psihički poremećaj koji oduzima koncentraciju. A meni su spontano dolazile u svijest slike s prve dodjele *Gjalskog* u zadnjoj godini prošlog stoljeća. Bila mi je to prva veća nagrada i može se reći da je dobrim dijelom trasirala moj spisateljski život. Knjiga *Andeo u ofsajdu* ima zahvaliti svoju popularnost tih godina između ostaloga i nagradi *Gjalski* i Nagradi Jutarnjeg lista koja je te godine tek ustanovljena.

Molim Vas da predstavite roman-kroniku svoje obitelji budućim čitateljima. Petar Čirić iz Vršca, gradića na granici Banata i Rumunjske, sa svojim putujućim kazalištem u Petrinji glumi Petra Zrinskog Eugena Kumičića. Je li Vas taj predak najviše

impresionirao od čitavog niza zanimljivih obiteljskih osobnosti i jeste li roman imenovali njemu u čast? U konačnosti, jeste li ostvarili ono što ste naumili?

Putujuće kazalište je biografski i autobiografski roman koji prati majčinu i očevu stranu obitelji od 1900. godine, uključujući, naravno i moje roditelje i mene samoga. Obuhvaća period od stotinjak godina, od 1900. do početka devedesetih godina prošlog stoljeća, spominju se i sva tri rata koja su se vodila na ovim prostorima. Moj pradjed Petar Čirić jedan je od likova ovoga romana, a *Putujuće kazalište* je naslov jednoga poglavlja u romanu koje govori o njemu. Međutim, odlučio sam se da to bude naslov čitavog romana jer mi se učinilo da ima potencijal obuhvatiti i druge priče/poglavlja ovoga romana. U svakom slučaju priča Petra Čirića i moje bake Mimice vrlo je živopisna, romantična, možda i pustolovna i svakako sam je htio uvrstiti u roman. No, čini mi se da nisu manje zanimljivi i likovi mojega djeda po majci, Benjamina Bernsteina i bake Ivke. Budući da sam raspolagao vrlo oskudnim podacima o njihovom životu, ovo svakako jest roman, a ne biografija jer je veći dio ipak fikcija.

Kolike Vam je poteškoće stvaralo kombiniranje realne i fikcijske razine romana? Odmak od stvarnosti učinili ste na početku romana rečenicom koja govori o potrazi za fotografijom Benjamina i Ivke Bernsteina, djeda i bake po majčinoj strani: „Još uvijek se nadam da ću je negdje pronaći i onda će sve što ovdje napišem biti istinitije.“, a onda slijedi ugodno iznenađenje za čitatelje,

fotografija-dokument daje nam se na uvid nakon stotinjak stranica teksta.

Pa, u početku pisanja stvaralo mi je prilične poteškoće jer nisam bio sasvim siguran koliko mogu samome sebi dopustiti izmišljanje u realnoj, i k tomu za mene tako delikatnoj priči, kao što se obiteljska biografija. Prvu verziju romana, koja je bila puno više dokumentarna nego ova koja je objavljena, završio sam otprilike godinu dana prije nego što je roman izašao. U razgovoru s urednikom, Dragom Glamuzinom, odlučio sam ipak preraditi tu prvu verziju jer se, oslanjajući se na dokumente, izgubilo živo pripovijedanje i mogućnost uživanja u tekstu. A budući da ja sam volim živjeti u romanima, pokušao sam to omogućiti i svojim čitateljima. Stoga je ono što nam omogućuje nekakvu identifikaciju s likovima i uživanje u vrijeme i prostor dobilo prednost pred strogo dokumentarnim pristupom. Naravno, nešto od tog dokumentarnog se zadržalo, ali nadam se u mjeri u kojoj neće stvarati takvu distancu da onemogućiti čitatelju ulazak u roman i život u njemu. A što se fotografije tiče, ona svakako je jednom od ishodišta ovoga romana, ali sam je na nekoliko godina izgubio. Čak nisam bio siguran da je uopće postojala ili je dio nekakvog mog lažnog sjećanja izazvanog filmom Istvana Szaboa. I stvarno, kad sam je našao, roman je čini mi se dobio na istinitosti.

Prikazani obiteljski odnosi, vrlo složeni, često teški, bolni i tragični, doprinijeli su oblikovanju građe romana budući da ste od stvarnih osoba, svojih dalekih predaka, baka, djedova, oca, majke, ujaka, tete, samoga sebe..., učinili književne junake. Da je proces

osmišljavanja i pisanja ove romaneskne priče bio težak, dugotrajan, katkad i mučan te da je bilo trenutaka kada ste htjeli odustati, kažete i sami u Napomeni. Koliko je vremena trebalo za prikupljanje i usustavljanje sve te građe i samo pisanje romana?

Nešto kao prva verzija ovog obiteljskog romana datira još iz 1988. Bio sam pri kraju fakulteta i napisao obiteljski roman, neusporedivo kraći, ni stotinjak stranica, u kojem su se nalazile mnoge scene koje sam na drugi način oblikovao u *Putujućem kazalištu*. Ideja je, dakle, dosta stara. To se zvalo *Ljubavni roman*, i oblikovao sam ga izrazito modernistički. U to vrijeme mi koji čitamo i pišemo, tada mlada generacija pisaca, oduševljavala se srpskom prozom, a uzori su bili Danilo Kiš i Milorad Pavić. Od njih sam i posudio formu. U to je vrijeme senzaciju izazvao Pavićev *Hazarški rečnik*, roman u obliku riječnika, ili leksikona, koji se može čitati od kraja prema početku, ili obrnuto, ili od sredine i uvijek će se sklopiti cjelovita priča. Danilo Kiš je napravio nešto slično u svojoj drami *Grobnica za Borisa Davidovića* koja je inspirirana njegovom istoimenom knjigom priča. U uvodnoj napomeni za redatelja kaže da su scene drame autonomne i da ih se može u nekom uprizorenju miješati, kao što se miješaju karte. Takav sam roman napisao, gdje su pojedine scene bile autonomne i gdje je bilo moguće početi čitati na bilo kojem mjestu romana da bi se priča na kraju sklopila.

A idejom o autobiografskom romanu bavio sam se i kasnije, sve dok nisam napisao na spomenutu fotografiju koja me je učvrstila u uvjerenju da bi to svakako trebalo napisati. Prikupljanje građe i nije tako puno trajalo jer sam većinu stvari imao ili u glavu ili u staroj komodi moga djeda (maminog ujaka zapravo) koja je gotovo i jedan od likova romana i tu ona glumi upravo sebe – komodu u kojoj se nalaze stari obiteljski spisi i fotografije.

Živopisno pratite sudbine svojih baka i djedova po obje strane, majčine i očeve, virtuoznom tehnikom povezujete događaje uz čak tri rata koji su se vodili na europskom kontinentu, a nisu mimoišli ni nas, ali tu su i ljubavi i smrti, pustolovine, čežnje i čekanja..., vlastita introspekcija, ogoljujete ne samo svoju širu i užu obitelj, već i sebe za što treba puno odvažnosti. Je li opušteniji pristup obiteljskim odnosima kojima niste bili svjedokom ili ovima kojih ste i sami bili sudionikom (odnos majke i oca)? Koliki emocionalni napor traži takav način pisanja?

To što pitate nije jednoznačno. Recimo, priča o mom pradjedu i prabaki, priča o bakama i djedovima nosila je svoju težinu zato što sam imao malo podataka

S ovim romanom događa mi se ono što nije s prethodnim knjigama. Jako puno ljudi imalo je potrebu javiti mi telefonski, mailom ili porukom da su pročitali knjigu i da je ona nešto u njima probudila. Neko sjećanje na njihovu obitelj i njenu sudbinu, na pretke, stara jela ili starinske predmete.

i trebalo je rekonstruirati stari Zagreb ili Dubicu, ili Srijemsku Mitrovicu i koncentrirati se na detalje, kao temelj realističkog pripovijedanja. Detalje koji daju plastičnost i uvjerljivost tim slikama iz prošlosti. S druge strane, priča o majci i ocu i meni je ono čega se dobro sjećam. Nisam imao problema s činjenicama ni s elementima priče, ali jesam s vlastitim emocijama i s likovima. To je svakako puno emotivniji dio romana, pun pitanja i potreba da se donesu neke važne odluke. Što reći, a što prešutjeti? Na kraju sam se odlučio za devet – prešutjeti ništa, reći – sve.

Roman je komponiran u devet poglavlja, rekla bih da je dvodijelni: život Vaših predaka, znači šire obitelji prije Vašeg rođenja i život uže obitelji s Vama koji ste imali neposredan uvid u ono što se događa (odnos majke i oca, njihove bolesti, agonije, smrti), a onda i vlastiti život u okviru tih zadanih roditeljskih odnosa. Koji su dijelovi romana tražili od Vas najveći spisateljski angažman, a onda rezultirali i posebnim kreativnim i ljudskim zadovoljstvom?

Da, možemo reći da je kompozicijski roman dvodijelni. Ili trodijelni. Prvi dio život bake i djeda po majci, drugi dio život prabake i pradjeda, bake i djeda po ocu i treći dio kad su se majka i otac spojili u jednu obitelj, a onda se pridružio i ja. Čak mi je pomalo žao što nisam u tekstu te dijelove jasno odijelio, olakšao bih svakako snalaženje u tim brojnim pričama s relativno velikim brojem likova. Najviše sam radio na prvoj priči/poglavljju koje govori o mom djedu i baki po majci. To je i logično jer se radi o najvećem poglavljju s velikim brojem detalja, poglavljju koje ima nešto preko stotinjak stranica i moglo bi biti zaseban roman. I isto tako, puno sam radio na poglavljju koje govori o majčinoj bolesti i umiranju. To je bilo teško i emocionalno i tehnički. Tu sam se najviše angažirao.

Roman završavate toplom slikom, izmaštanom, o trenutku vlastitog začeca i rođenja. Treba li nam svima upravo takva slika i spoznaja da smo došli na svijet željeni i voljeni, treba li nam taj trenutak sreće koji će nam uspostaviti životnu ravnotežu? Pišete: „Iako je svaki trenutak prozor u sve vrijeme, želim zapamtiti upravo ovaj kojega se ne mogu sjećati.”

Htio sam svakako, nakon svih tih bolesti, ratova i smrti završiti nečim optimističnim. A to je bio taj trenutak u rodilištu kad su majka i otac osjetili snažno zajedništvo i kad sam ležao na majčinim prsima kao beba od nekoliko sati. Naglasak je na onome „trenutak“ jer ni kasnije svade, nesporazumi i smrt ne mogu ugroziti taj tren čiste sreće. On nam, nadam se, pokazuje i relativnost vremena i relativnost naših života.

Naše će sugrađane zanimati dojmovi o Zagorju, od Marine iz Gornje Stubice, prvog radnog mjesta u Belcu (guske, hahaha!), onda u Bedekovčini, putovanje od Zaboka do Zagreba o čemu i pišete u romanu. Dolazite li ponekad u naš i Ksaverov zavičaj? Dolazio sam. Više ne tako često. Bio sam, recimo, na dodjeli *Gjalskog* prošle godine kad je nagradu dobila Ena Katarina Haler za izvršni roman *Nadohvat*. I tako, eto ponekad dodem. Ali puno češće se

Zoran Ferić rođen je 1961. godine u Zagrebu. Diplomirao je jugoslavistiku na Filozofskom fakultetu i od 1994. godine radi kao profesor hrvatskog jezika na XVIII. gimnaziji. Priče objavljuje u časopisima i novinama od 1987. godine, ali prvu knjigu priča, *Mišolovka Walta Disneya* objavio je relativno kasno, 1996. godine u zagrebačkoj Nakladi MD. Za tu knjigu dobio je prvu i jedinu nagradu *Dekada*, za književni tekst s odmakom od deset godina. Za drugu knjigu priča, *Andeo u ofsajdu*, objavljenju 2000. godine dobio je nagradu *Ksaver Šandor Gjalski* i Nagradu Jutarnjeg lista za najbolju proznu knjigu godine. Roman *Smrt djevojčice sa žigicama* objavio je 2003. godine, a zbirku kolumni koje su izlazile u tjedniku *Nacional* 2004. u izdavačkoj kući Profil international pod naslovom *Otpusno pismo*. Roman *Djeca Patrasa* objavljen je 2005. godine u izdanju Jutarnjeg lista. Za roman *Kalendar Maja* dobio je Nagradu Jutarnjeg lista za proznu knjigu godine, Nagradu *Vladimir Nazor* i Nagradu *Kiklop* za proznu knjigu godine. U izdanju nakladničke kuće V.B.Z objavljena je knjiga sabranih kolumni pod naslovom *Apsurd je zarazna bolest* (2012.), roman *Na osami blizu mora* (2015.), za koji je dobio Nagradu *Fran Galović*, te roman *Putujuće kazalište* (2020.) Objavio je i dvije slikovnice – *San ljetne noći*, nagrađenu Nagradom *Grigor Vitez*, i *Suze svetog Loure*. Knjige su mu prevedene na desetak jezika. Živi u Zagrebu, a osim rada u školi, redovito održava i radionice kreativnog pisanja.

SNIMIO: BORIS KOVAČEV / CROPIX

U zemlji gdje se malo čita, ne možemo dozvoliti da budemo samo pisci. Moramo biti i oni koji stvaraju čitatelje.

sjetim tih nekoliko godina provedenih u Bedekovčini i pamtim to kao neko sretno vrijeme iako je počinjao rat, iako mi je umirao otac, iako je bilo stravično teško ustajati u pet, putovati u školu i njegovati teško pokretnog oca. A vlakove su zaustavljale uzbune, vladala je opća psihoza. Marina, mislim da se stvarno i zove tako, nije bila iz Gornje Stubice, ali je bila negdje iz Zagorja, zapamtio sam po naglasku. A epizoda s guskama u Belcu je potpuno istinita. Jedan klinac me spasio od razjarenog jata gusaka. A drugi šok toga jutro bilo je kad sam ušao u razred te područne škole, gdje su razredi pomiješati, svi od petog do osmog, i tamo u prvoj klupi vidio pet malih crnčica, ili Afroamerikanaca,

odnosno Afrohrvata. Bila je to nadrealna i stvarno simpatična scena. A što se tiče Ksavera, obožavao ga je moj otac. Pogotovo fantastične priče. I ja sam ga volio dok sam na fakultetu spremao ispit iz Novije hrvatske književnosti. Bilo je lijepo u sobici u potkrovlju, bivšoj očevoj lovačkoj sobici, živjeti u starim zagorskim kurijama. Modus nostalgije u literaturi volim i inače, svi ti prošli, potonuli svjetovi privlače me. Zato i volim romane *Patricka Modianoa*, *Prousta*, ili *Desnicu*. Pripovijedanje o životu koji je gotovo već prošao.

Drugi zakon termodinamike Drage Glamuzine bio je zgodan uvod/nastavak Vaše priče, odnosno glavnoga junaka.

Poznata nam kuća na Zelenjaku i dalje živi jer Vi živite u njoj, pišete, primite goste. Kao književni junak kažete da nikada ne lažete osim kada pišete, opet se roditelji pojavljuju u snovima, majka ponajviše. Kako Vam se sviđela Glamuzinina priča?

Drago Glamuzina je moj prijatelj. I u životu i u književnosti. Hoću reći da mi se sviđaju njegove pjesme, priče i romani. I ne znam što je bilo prije, ovo građansko ili ovo književno prijateljstvo. Uostalom to nije ni važno. Budući da mi je urednik često razgovaramo o mojim tekstovima, ali i o njegovima. Na neki smo način sukreatori jedan drugome. A što se tiče *Drugog zaklona termodinamike* i *Putujućeg kazališta*, te su knjige nastajale gotovo paralelno, razgovarali smo o njima dok smo ih pisali, pokušavali razbistriti neke dileme, pomoći jedan drugome oko strukture ili likova. Stoga sam ja vezan za taj roman gotovo kao i za svoj. Glamuzina je izuzetno snažan pripovjedač i pjesnik, prodire do kosti svojih likova, potpuno ih ogođuje. Uvjeran sam da dobra književnost upravo to radi, viviseksiju. Tako da mi se ta priča izuzetno sviđa. Naravno ne samo zato što se događa u mojoj kući, ni zato što jedan od likova nosi moje ime, nego prvenstveno zato što kroz niz ljudskih priča, potpuno različitih, od kojih je jedna i mistična, uspijeva dočarati ukupnost života u ovom našem trenutku i prostoru. S četrnaest likova Glamuzina nam uvjerljivo dočarava ovu našu, zapadnu, stranu čovječanstva.

Vaša bivša kolegica iz Rudera, moja i današnja, još mi je proljetos ispričala da nije mogla odoljeti da Vam ne napiše pismo najiskrenijeg divljenja i ushićenja nakon čitanja Putujućeg kazališta, čemu se pridružujem! Događa li se to da dobivate pisma? Pismo mi se čini krasnom formom u vremenu kada se na nje-ga gotovo zaboravilo!

Da. Dimulo me to pismo i otkako je stiglo, spremam se odgovoriti. Spor sam, priznajem, i nije to lijepo budući da ne primam puno pisama. Ali nadam se da ću uspjeti odgovoriti na pravi način i nekako se iskupiti za ovo vrijeme šutnje. Pisma mogu nabrojati na prste u ovih tridesetak godina otkako objavljujem tekstove po časopisima

ili u knjigama. To je izvanredna forma, pogotovo ovakvo, pisano rukom, ima nešto lijepo arhaično, nešto što, u krajnjem slučaju, odgovara i arhaičnosti ovoga romana.

Dakle, pisama u mom sandučiću ima vrlo rijetko, ali s ovim romanom događa mi se ono što nije s prethodnim knjigama. Jako puno ljudi imalo je potrebu javiti mi telefonski, mailom ili porukom da su pročitali knjigu i da je ona nešto u njima probudila. Neko sjećanje na njihovu obitelj i njenu sudbinu, a pretke, stara jela ili starinske predmete. Uglavnom, što se tiče čitalačkog odjeka *Putujuće kazalište* mi je apsolutni rekorder u odnosu na moje druge knjige.

Je li naporno biti gimnazijski profesor i pisac istovremeno? Profesori su opterećeni svakodnevnim zadacima (nastavom, još više administracijom) pa me zanima kako sve to uskladjujete? Tu su i druge obaveze koje imate: radionice pisanja, Hrvatsko društvo pisaca, obiteljski život, slobodno vrijeme? Vozite li još uvijek vespu, gdje je skakavac za slučaj da sretnete nasilnike u prometu ili zlonamjerne kritičare, hahaha? Koja su Vam najdraža djela svjetske i hrvatske književnosti, što trenutno čitate?

Biti profesor i pisac je dugo godina bilo vrlo lako. Smatrao sam da su to dva oblika istoga posla jer si u malom jeziku i maloj književnosti i u zemlji gdje se malo čita, ne možemo dozvoliti da budemo samo pisci. Moramo biti i oni koji stvaraju čitatelje, ovako ili onako. To je bio moj način. Sada mi je sve teže, moram priznati. Isto je i s radionicama. Ima jako puno onih koji su protiv radionice kreativnog pisanja. To su često i sami pisci. Ali radionice nisu tvornica pisaca, one su jako važne, kad su polaznici mladi ljudi, da bismo obrazovali i čitatelje. U HDP-u zna biti stresnih momenata, ali važno je moći nešto učiniti za struku. Ja nemam dnevno previše posla jer srećom i zahvaljujući marljivim tajnicama, Ani Brnardić Oproiu i Sanji Popović i Ani Kovačević, ured odlično funkcionira. Još vozim skuter, baš se sada spremam na plac, a skakavac je sada na mom radnom stolu, stoji u kutiji s olovkama i služi za otvaranje pisama. Najviše računa i ovrha jer je malo lijepih pisama kao što je Olgino. ~

Modus nostalgije u literaturi volim i inače, svi ti prošli, potonuli svjetovi privlače me. Zato i volim romane Patricka Modianoa, Prousta, ili Desnicu. Pripovijedanje o životu koji je gotovo već prošao.

1981. **Ivan Aralica** Put bez sna
1983. **Iris Supek** Kraj svijeta počinje kihanjem
Tatjana Arambašin Slišковиć Čovjek koji je volio vlakove, čovjek koji je mrzio vlakove i druge priče s tračnica
1985. **Irena Vrkljan** Svila, škare
1986. **Pavao Pavličić** Trg slobode
1987. **Hrvoje Hitrec** Ljubavi na crnom baršunu
1988. **Dubravka Ugrešić** Forsiranje romana reke
1989. **Nedjeljko Fabrio** Berenikina kosa
1990. **Zvonimir Majdak** Krevet
1991. **Goran Tribuson** Potonulo groblje
1992. **Feda Šehović** Svi kapetanovi brodolomi
1993. **Dalibor Cvitan** Ervin i ludaci
1994. **Miljenko Jergović** Sarajevski Marlboro
1995. **Pavao Pavličić** Šapudl
1996. **Višnja Stahuljak** Sjećanja
1997. **Alenka Mirković-Nad** 91,6 Mhz glasom protiv topova
1998. **Ratko Cvetnić** Kratki izlet, zapisi iz Domovinskog rata
1999. **Goran Tribuson** Trava i korov
2000. **Zoran Ferić** Andeo u ofsajdu
2001. **Stjepan Tomaš** Odkud dolaze sanjari
2002. **Nedjeljko Fabrio** Triemerom
2003. **Josip Mlakić** Živi i mrtvi
2004. **Renato Baretić** Osmi povjerenik
2005. **Luko Paljetak** Skroviti vrt
2006. **Igor Štik** Elijahova stolica
2007. **Sanja Lovrenčić** U potrazi za Ivanom
2008. **Ivo Brešan** Katedrala
2009. **Ratko Cvetnić** Polusan
2010. **Ivana Šojat-Kuči** Unterstadt
2011. **Ivan Aralica** Carske kočije
2012. **Nikola Đuretić** Almanah smrti i nestajanja
2013. **Pavao Pavličić** Muzej revolucije
2014. **Julijana Matanović** I na početku i na kraju bijaše kava
2015. **Dubravko Jelačić Bužimski** Nezasobne priče iz kavane Corso
2016. **Željko Ivanković** Rat i sjećanje
2017. **Kristian Novak** Ciganin, ali najljepši
2018. **Jurica Pavičić** Crvena voda
2019. **Goran Tribuson** Otac od bronce
2020. **Ena Katarina Haler** Nadohvat

Odluka Prosudbenog povjerenstva za dodjelu Nagrade Ksaver Šandor Gjalski za 2021. godinu

Prosudbeno povjerenstvo u sastavu Dubravka Oraić Tolić (predsjednica), Sofija Keča, Ingrid Lončar, Ivica Matičević i Boris Domagoj Biletić, jednoglasno je elektronskim glasovanjem odlučilo da se Nagrada Ksaver Šandor Gjalski za 2021. dodijeli **Zoranu Feriću** za roman **Putujuće kazalište** (V.B.Z., Zagreb, 2020.) Za Nagradu je prijavljeno 60 knjiga, a u uži izbor ušli ovi naslovi i autori: *Putujuće kazalište* (V.B.Z., Zagreb, 2020.) Zorana Ferića, *Štajga ili put u maglu* (Fraktura, 2021.) Ivane Sojat i *Glagoljski misterij* (Naklada Ceres, Zagreb, 2021.) Sanje Ždralović.

Obrazloženje

U ovogodišnjoj ponudi autora i naslova svojom se tematskom obuhvatnošću, epskom širinom i stilskom autentičnošću izdvojio roman Zorana Ferića *Putujuće kazalište*. Opsegom impozantan Ferićev roman s gotovo 500 stranica romansirana je autobiografija na granici fikcije i zbilje, provjerljivih biografskih činjenica i literarizacije stvarnih ljudi i događaja. U prepoznatljivu autorskom pripovijedanju Ferić je ispisao obiteljsku sagu u tri generacije na podlozi povijesnih zbivanja u Hrvatskoj i Europi tijekom 20. stoljeća, od Prvog svjetskog rata i Listopadske revolucije do hrvatskoga Domovinskog rata. Posebnu

draž romana čini nekoliko potresnih ljubavnih priča koje svojom ljepotom i tragikom svaka na svoj način nadvladavaju ratove i revolucije, mržnju i ideologije.

Lik koji se u različitim sekvencijama i motivima provlači kroz cijeli roman pripovjedačev je djed s majčine strane, ruski emigrant židovskoga podrijetla, po zanimanju kirurg, a po vokaciji slikar Benjamin Bernstein. Bježeći iz Petrograda u doba Listopadske revolucije, našao se u Parizu te nekim čudom dospio u Zagreb, gdje je kao kirurg u Vinogradskoj bolnici upoznao medicinsku sestru, djevojku iz Zlatarske ulice na Trešnjevci, koja će postati autorova baka. Druga obiteljska linija vodi nas na Banovinu, gdje se u Hrvatsku Dubicu iz ruskoga zarobljeništva vratio pripovjedačev pradjed. Jedna od njegovih kćeri bježi sa srpskim glumcem i vlasnikom putujućega kazališta Petrom Čirićem koji glumi Petra Zrinskoga, te postaje pripovjedačeva baka po ocu. Baka po majci umire od tuberkuloze, djed Benjamin nestaje u vrijeme Drugoga svjetskog rata u nerazjašnjenim okolnostima, pa autorovu majku odgaja njezin ujak, poduzetnik Stjepan, koji će izgraditi kuću na Zelenjaku u kojoj i danas živi autor. Za Drugoga svjetskog

rata autorova majka nosi u ruci katolički molitvenik kao zaštitni znak, a otac sudjeluje u probijanju Srijemske fronte i na kraju pod stare dane doživljuje da

preostale mještane u Dubici u Domovinskome ratu strijeljaju četnici. Dok sve obiteljske ljubavne priče ispisuje s nostalgijom i pijetetom, vlastito pubertetsko sazrijevanje i tjelesne opsesije autor opisuje bez maske u poznatome brutalnom stilu.

Živo impostirane likove pratimo u velikim vremenskim lukovima i u različitim

prostorima, od Zagreba do Petrograda, od Pariza i Tanagera do Hrvatske Dubice i Srijemske Mitrovice, od Trešnjevke do Šalate i Zelenjaka, gdje upoznajemo i prepoznamo autora. Premda autor ne skriva svoja politička uvjerenja, roman je nadideološki obiteljska kronika i povijesna freska u kojoj se isprepleću ljudi i događaji, ratovi i strahovi, ideologije i pogromi, ljubavi i bolesti, život i smrt. Pisan majstorskom vještinom, roman *Putujuće Kazalište* utjelovio je sve odlike Ferićeva autorskog stila i kao romansirana autobiografija upisao se u najbolje stranice suvremene hrvatske književnosti.

U ime Prosudbenog povjerenstva **Dubravka Oraić Tolić**

O Danima Gjalskog

Književna nagrada Ksaver Šandor Gjalski ustanovljena je u Zaboku 1979. godine povodom 125. godišnjice rođenja Ksavera Šandora Gjalskog. U početku se Nagrada dodjeljivala svake druge godine za rukopis neobjavljenog djela. Prvi put je dodijeljena 1981., 1983. godine dodijeljene su dvije druge nagrade, a 1985. godine postala je godišnja književna nagrada za najbolje objavljeno prozno književno djelo u Republici Hrvatskoj.

O najboljem književnom djelu odluku donosi prosudbeno povjerenstvo od pet članova, predstavnika Društva hrvatskih književnika i profesora književnosti iz Zaboka. Nagrada se

sastoji od statue s imenom dobitnika, povelje i novčanog iznosa. Nagradu dodjeljuju Društvo hrvatskih književnika i Grad Zabok, uz potporu Ministarstva kulture RH, Krapinsko-zagorske županije te gradova Poreča i Crikvenice.

Od početne ideje o dodjeli književne nagrade razvila se Kulturna manifestacija *Dani K.Š.Gjalskog* koja se održava svake godine krajem listopada. U okviru manifestacije organiziraju se mnogobrojni kulturni programi – izložbe, koncerti, kazališne predstave, promocije knjiga, književni susreti, tribine, kreativne radionice. Uz Književnu nagradu *Gjalski* dodjeljuju se i nagrade za literarne radove učenika

osnovnih i srednjih škola koje su ustanovljene kao poticaj proznom stvaralaštvu djece i mladih, a po uzoru na njih, u Poreču i Crikvenici, prijateljskim gradovima Grada Zaboka, ustanovljene su slične nagrade. Svi nagrađeni radovi tiskaju se u knjizi *PoZiCa* – zbirci literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zaboka i Crikvenice.

Dani Gjalskog najznačajnija je književna manifestacija u Krapinsko-zagorskoj županiji, a Nagrada *Gjalski* jedna od najvažnijih književnih nagrada za prozu u Republici Hrvatskoj čiji su dobitnici najznačajnija imena suvremene hrvatske književnosti. ~ *Andreja Šagud*

PROJEKT GJALSKI – PROŠLOST U SADAŠNJOSTI

Korak po korak na putu očuvanja kulturne i književne baštine

PIŠE DINKA TOMAŠKOVIĆ-PRESEČKI

Projektom *Prošlost u sadašnjosti* zatvaramo četverogodišnji ciklus školskih radionica i projekata kojim smo jednu generaciju gimnazijalaca i učenika Srednje škole Zabok vodili korak po korak do cilja – upoznavanja sa životom i djelom Ksavera Šandora Gjalskog i promišljanja o vrijednosti kulturne baštine i njezinom očuvanju. Ove godine i doslovno, korak po korak, obišli smo *Ksaverovu stazu*, vremenski i prostorno putujući od Zaboka do Gredica, od sadašnjosti u prošlost i natrag prateći ideju Vremeplova, lajtmotiva zamišljenog *Muzeja Gjalski*.

Kada je 2014. godine rođena ideja o *Muzeju Gjalski* kao centru kulturnog turizma grada Zaboka, naša je misija bila usavršiti i proširiti postojeće edukacijske programe vezane uz promociju Gjalskog i njegove baštine. Entuzijazam zabočkih udruga i pojedinaca, građanske inicijative koju je Grad Zabok prihvatio 2015. godine, bio je u to vrijeme na vrhuncu. U proteklih sedam godina uspjeli smo realizirati dijelove zamišljenih potprojekata, i to kreativne radionice u programu *Dana Gjalskog*, projektnu nastavu učenika zabočkih srednjih škola te poticanje znanstvenih istraživanja i organizaciju stručnih skupova posvećenih književniku. Drugi potprojekt, *Ksaverova staza*, prijavljivao je na natječaj i samo djelomično realiziran, ali u posljednje dvije godine prerasta u živu stazu i priču koja se širi zahvaljujući predanosti autorice Jasne Balaško svojoj misiji.

Misao vodilja u planiranju učeničkih projektnih aktivnosti bila je, kao i uvijek, oživjeti prošlost u sadašnjosti, ove godine uz prisjećanje na veliki idejni projekt *Muzej Gjalski* i obilazak pješačko-turističke *Ksaverove staze*. U Godini čitanja izabrali smo Gjalskijevu pripovijest *Maričon*, objavljenu u *Vijencu* 1884. Naime, pripovijest o *Trebeškoj vili*, kako ju naziva Gjalski, kao da je zamišljena i napisana na tom putu od dvorca do Balaškove klijeti i Piclja. Sve nekako podsjeća na stvarne lokalitete i ljude. U oku pješaka i svijesti čitatelja

Ksaverovu stazu predstavila je književnica i povjesničarka Jasna Balaško

pretapaju se slike prirode i noćnoga neba s Gjalskijevim opisima, ispričane legende i priče sa stvarnim događajima. Doživljaju pridonosi autentično svjedočanstvo, znanstvena potka i umjetnički dar književnice i povjesničarke Jasne Balaško koja je *Ksaverovu stazu* predstavila učenicima dviju škola interaktivnim predavanjem i vodstvom na samoj stazi.

Središnji dio projekta – šetnja zabočkim bregima do dvorca Ljube Babića – povezan je i s ostalim aktivnostima koje su osmislile prof. hrvatskoga jezika iz Gimnazije A. G. Matoša Sandra Babnik Lončar i Dinka Tomašković-Presečki te Dubravka Krznar iz Srednje škole Zabok. Maturanti zabočke Gimnazije na uvodnim su satima čitali izlagačke i narativne tekstove o *Muzeju Gjalski* i *Ksaverovoj stazi* sabrane u *Godišnjaku grada Zaboka br. 2/3* i tako se pripremali za obilazak staze koji je realiziran u dvije ture. Rana jesen nagradila nas je s dva prekrasna dana (22. i 24. rujna) i 10 km staze učinila ugodnim iskustvom za sva osjetila. Projektu su se pridružili povjesničari, geografi i matematičari obogativši ga svojim kreativnim idejama te ga učinili interdisciplinarnim. Nakon druženja u prirodi

posvećujemo se čitanju književnoga teksta koji će poslužiti kao izvor tema za okrugli stol o prikazu žena u literaturi nekada i sada. Odabrani timovi učenika potom će snimati videomamce za čitanje Gjalskijeva djela.

Učenicima 4. razreda Srednje škole Zabok također su svoje projektne zadatke obavljali u školi i na terenu (27. 9.). Uz spomenute videomamce i digitalne plakate pisali su i poticajne tekstove za čitanje pripovijesti *Maričon* kao i eseje na zadanu ili samostalno osmišljenu temu promišljajući o ulozi čitanja u životu mladoga čovjeka nekada i danas (Može li čitanje današnjem mladom čovjeku značiti ono što je značilo *Maričon*?). Također, povezano sa strukom, osmišljavali su promidžbeni plakat čija je osnovna namjena reklamiranje šetnice *Ksaverova staza*. U projektu je sudjelovalo oko 150 učenika i 12 profesora.

Na kraju ciklusa radionica bilo bi zanimljivo provesti istraživanje o tome koliko smo uspjeli probuditi interes mladih za očuvanje kulturne baštine i čitanje Gjalskijevih djela ili kako bismo to jednostavnim rječnikom rekli – jesu li što naučili i hoće li spoznato biti dobar temelj za budućnost. ~

Gjalskijeva Republika

PIŠE MARIO KOLAR

Kad je Julijana Matanović predložila da bismo jesenski broj časopisa *Republika* mogli posvetiti 40. godišnjici nagrade „Ksaver Šandor Gjalski“ (1981. – 2021.), odmah sam se složio. Razlozi su višestruki. Radi se o jednoj od najvažnijih hrvatskih književnih nagrada, o čemu svjedoči prije svega popis njezinih laureata, a zatim i popis članova prosudbenih povjerenstava za dodjelu nagrade. Na prvoj listi naći će se tako gotovo svi najvažniji hrvatski prozaici, a na drugoj najvažniji hrvatski književni kritičari i znanstvenici, kao i književnici. Ništa manje nije važan niti neprekinuti kontinuitet dodjeljivanja nagrade od 1981. do danas, i to u isto vrijeme (krajem listopada) i na istom mjestu, u Gjalskijevu Zaboku, u prekrasnom dvorcu.

Da je upravo *Republika* pravo mjesto da se obilježi velika obljetnica „Gjalskog“ – obljetnica kakvu ima još rijetko koja domaća nagrada – bilo je logično ne samo s obzirom na to da mi kao urednici časopisa iznimno cijenimo tu nagradu, nego i s obzirom na to da i časopis i nagrada djeluju pod okriljem Društva hrvatskih književnika. Pritom, dakako, valja itekako naglasiti da velike zasluge za organiziranje nagrade i Dana Ksavera Šandora Gjalskog, u sklopu kojih se dodjeljuje, pripadaju istoimenom zabočkoj udruzi i općenito domaćim zabočkim snagama.

Za svečarski „Gjalskijev“ broj *Republike* (9-10/2021.) osmislili smo poseban koncept, koji će se dijelom ipak uklopiti i u uobičajeni sadržajni raster časopisa. Odlučili smo, naime, zadržati sve karakteristične rubrike koje časopis i inače sadrži, s tim da će sve biti posvećene dobitnicima nagrade „Gjalski“. Tako u rubrici *Portret* donosimo intervju s Goranom Tribusonom, trostrukim dobitnikom „Gjalskog“, kao i nekoliko eseja o njemu i njegovim djelima. Za rubriku *Knjiga u fokusu* odabrali smo roman Alenke Mirković *91,6 MHz: glasom protiv topova*, koji

je „Gjalskim“ ovjenčan 1997. U rubriku *Antikvarijat* – kojom želimo podsjetiti na nepravедno zaboravljene knjige – uvrstili smo *Ervinu i luđake* Dalibora Cvitana, dobitnika „Gjalskog“ 1993., a u također stalnoj rubrici *Iz povijesti Republike* donosimo pretisak osvrta Krešimira Nemeca na roman *Berenikina kosa* Nedjeljka Fabrija, dobitnika „Gjalskog“ 1989., koji je iste godine bio objavljen u *Republici*. Od stalnih rubrika, još u *Kritičarevu izboru* Ivica Matičević – dugogodišnji član povjerenstva za dodjelu „Gjalskog“ – izdvaja pet dobitnika i dobitnika nagrade na koje je posebno ponosan.

Jedna od najzanimljivijih rubrika u ovom „Gjalskijevu“ broju *Republike* bit će ona u kojoj dobitnice i dobitnici nagrade donose svoja sjećanja na dodjelu nagrade, trenutke kad su saznali da su dobitnici i slično. Na poziv uredništva da napišu takav tekst odazvalo se 17 laureatkinja i laureata, počevši od prvog (I. Aralica), do najnovije (E. K. Haler), a svoj osvrt napisali su i P. Pavličić, R. Cvetnić, Z. Ferić, S. Tomaš, J. Mlakić, R. Baretić, L. Paljetak, I. Štik, S. Lovrenčić, I. Šojat, N. Đuretčić, J. Matanović, D. Jelačić Bužimski, Ž. Ivanković i K. Novak.

U posebnoj rubrici donose se i eseji o pojedinim nagrađenim knjigama, kao i obrazloženja za pojedine nagrade.

Na kraju, valja spomenuti da uvodni tekst o tematskom broju *Republike* donosi Julijana Matanović, a svoj osvrt na nagradu i njezinu povijest donose Zlatko Krilić, predsjednik DHK-a, Zoran Maljković, urednik nekoliko nagrađenih knjiga, te Sofija Keča i Ingrid Lončar, dugogodišnje članice povjerenstva za dodjelu nagrade. Zahvaljujući Andreji Šagud iz organizacijskog odbora Dana K. Š. Gjalskog, broj donosi i fotografije s dodjela nagrade, koje je snimio Dragutin Škrebilin. ~

KNJIŽEVNA TRIBINA

U Godini čitanja nova čitanja Gjalskog

PIŠE SANDRA BABNIK LONČAR

Budući da je Ministarstvo kulture i medija 2021. godinu proglasilo Godinom čitanja uz slogan *Čitajmo da ne ostanemo bez riječi*, Ogranak Matice hrvatske Zabok organizira književno-znanstvenu tribinu posvećenu novom (iš)čita(va)nju djela Ksavera Šandora Gjalskog.

Sudionice tribine znanstvenice su s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Odsjeka za kroatistiku, doc. dr. sc. Suzana Coha i doc. dr. sc. Tatjana Pišković. Zabočka publika imala je već priliku upoznati znanstvenice i njihovu predanost istraživanju tekstova K. Š. Gjalskog na prijašnjim tribinama u organizaciji Ogranaka Matice hrvatske Zabok posvećenima liku i djelu našeg književnika.

Doc. dr. sc. S. Coha svoje ovogodišnje iščitavanje Gjalskog nasloвила je *Poezija što lebdi nad dragim zagorskim krajem: regionalno kao nacionalno u zbirci Pod starim krovovi*. U novom proučavanju po mnogima najbolje Gjalskijeve zbirke pripovijesti *Pod starim krovovi* (1886.) znanstvenica se posvetila sadržajnoj, strukturalnoj i stilskoj analizi s posebnim naglaskom na moduse kojima Gjalski kreira sliku Hrvatskoga zagorja, i to na različitim razinama – od opisa pejzaža i mentaliteta do socijalnih analiza. U izlaganju će se naglasiti kako je Gjalski jedan od prvih pisaca postpreporodne književnosti i protumačiti kako se kod njega *regionalni identitet tretira kao važna sastavnica nacionalnoga*, čak i kao moguću *sinegdohični supstituent*.

Doc dr. sc. T. Pišković posvetila se novom čitanju romana *U noći* (1913.) i u svom izlaganju bavi se *kronizmima* (vremenski

RADIONICA KREATIVNOG PISANJA

Moć perspektive: ljepota je u oku...

PIŠE KRISTINA ŠPIRANEC, voditeljica radionice

Ovogodišnja radionica kreativnog pisanja okupila je trinaest učenika iz različitih srednjih škola. Prvu smo radionicu odradili u Gimnaziji A. G. Matoša, dok su se druga dva susreta odvijala online uz pomoć programa Zoom. Temeljni je pojam ovogodišnje radionice bio pojam perspektive te smo uz pomoć dviju kreativnih vježbi povezivali različite umjetnosti, gdje smo stvarnosti oko sebe, onoj koju pjesnik promatra i kojoj se čudi, pristupali i kao fotografiji, redatelji, kamermani i slikari.

Na uvodnoj radionici razgovarali smo tako o različitim oblicima perspektive koje možemo pronaći u filmskoj (plan snimanja) i likovnoj umjetnosti (ptičja, žablja, linearna, koloristička itd.). Uz čitanje i analizu pjesama Krešimira Bagića, Vesne Bige i Irene Vrkljan razmišljali smo o tome kako se perspektiva, odnosno promjena perspektive koristi u pjesničkim tekstovima. Tko govori, što subjekt promatra, s koje udaljenosti i s kojeg kuta? Kako se pogled pretače u gledano, i vraća gledatelju? Vođeni različitim primjerima iz pjesama, raspravljali smo o tome kako postupak promjene perspektive možemo kreativno primijeniti na vlastiti tekst, odnosno kako iz strofe u strofu možemo mijenjati udaljenost s koje promatramo i opisujemo predmet, kako možemo bojom nijansirati blizinu i daljinu, kako možemo u opisu sobe istaknuti upravo ono čega u toj sobi nema te na taj način reći više o samome liku ili glasu u pjesmi.

Prvi je zadatak, dakle, bio opisati određeni predmet, lik ili prostor poigravajući se perspektivom, zadržavajući se pritom na unutrašnjem prostoru, dok se drugi zadatak odnosio na opisivanje vanjskoga prostora, uz pokušaj dohvaćanja svih detalja i boja onoga što se nalazi u našem horizontu. Te su vježbe iznjedrile mnogobrojne zanimljive ideje, gdje se posebno istaknula tendencija učenika da čak i obične opise prostora oboje snažnim emocijama i upečatljivom atmosferom. Učenici su ponovo pokazali da uz malo motivacije i poticaja svi možemo rasprijeti svoju maštu te da pomnim radom na svome tekstu možemo doći do uistinu autentičnih i impresivnih uradaka. ~

obilježenim leksemima) u spomenutom romanu te jezično-stilskom plodnosti Gjalskijeva cjelokupnog opusa. Gjalskijev leksik današnjem čitatelju uglavnom je razumljiv i lako prohodan. Mnoge su leksičke jedinice aktivne u suvremenom općejezičnom sloju hrvatskoga standardnog jezika, ali pomnije čitanje romana otkriva niz riječi koje je načelo vrijeme i koje današnji govornici hrvatskog jezika ili uopće ne rabe ili su istisnute atraktivnijim i aktualnijim izrazima. U svom predavanju dr. sc. Pišković istaknut će vremensku raslojenost hrvatskog leksika i bogatstvo Gjalskijeva rječnika na primjerima iz romana *U noći*.

Tekstovi Ksavera Šandora Gjalskog ukazuju nam da slogan *Čitajmo da ne ostanemo bez riječi* možemo na dva načina doživjeti. Možemo ga i opovrgnuti jer čitajući tekstove *gredičkog gospodina* možemo ostati bez riječi i naprosto zanimajemo od ljepote opisa Zagorja, prirode, noći... prikaza starih običaja, ali i zaustavljamo idiličnog trenutka. S druge strane, raspon tema u njegovim djelima, stilska raznolikost i jezične nijanse otvaraju nam vrata u neslućenu širinu unutrašnjeg svijeta proširujući ujedno i granice našega vokabulara što nam pak potvrđuje slogan koji možemo i modificirati: *Čitajmo Gjalskog da ne bismo ostali bez riječi*. ~

Polaznici su upoznali grafičku tehniku šablonskog tiska te ju primijenili kroz osmišljavanje i izradu umjetničkog artefakta

LIKOVNA RADIONICA UMJETNIČKE GRAFIKE

Godišnja doba s Gjalskim

PIŠE CARMEN BAČURA POTOČIĆ, voditeljica radionice

Likovna radionica umjetničke grafike zamišljena je kao prezentativno praktična aktivnost na kojoj su sudionici upoznali grafičku tehniku šablonskog tiska te ju primijenili kroz osmišljavanje i izradu umjetničkog artefakta. Tema ovogodišnje radionice je izrada prostorne instalacije (ambijentalnog artefakta). Osim vizualno-taktilne likovne komponente, u instalaciji je sadržan i zvučni zapis, a zajedno tvore cjelinu doživljaja kojim se želi odati počast K. Š. Gjalskom.

Tijekom održavanja radionice polaznici su saznali kada i gdje se razvila tehnika šablonskog tiska te upoznali umjetnička djela značajnih autora. Upoznali su alate i materijale potrebne za izradu različitih vrsta šablona i njihovu primjenu u dizajnu i umjetnosti. Osmislili su i izradili skice (predloške) za izradu šablona inspirirane tekstovima Gjalskoga. Također su upoznali pojam umjetničke instalacije i ambijentalne skulpture te osmislili način primjene šablonskog tiska u prostornoj instalaciji (ambijentalnoj skulpturi). Navedeni artefakt prati i zvučni zapis koji su polaznici sami snimili.

Prostorna instalacija može se pogledati u galeriji zabočke Gradske knjižnice. ~

Biserka Baretić (Zagreb, 1933.), višestruko je nagrađivana hrvatska slikarica i grafičarka. Njezin golemi opus nastao tijekom sedam desetljeća umjetničkog rada, trajno je kulturno dobro Republike Hrvatske. Riječ je o umjetnici koja, za razliku od većine umjetnika u tako poznim godinama, još uvijek aktivno stvara i izlaže.

Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu upisuje 1949. godine. Od 1951. do 1953. Biserka Baretić studira slikarstvo na Likovnoj akademiji u Zagrebu, a od 1960. do 1962. suradnica je Majstorske radionice Krste Hegedušića. Po prvi puta se javnosti predstavila radovima s Rovinjskom grupom u Rovinju 1955. godine. Prvu samostalnu izložbu ostvarila je 1958. u Zagrebu, nakon čega izlaže na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Već ranih šezdesetih godina 20. stoljeća njezino djelo u slikarskom, crtačkom i grafičkom mediju dobiva najviše ocjene kako u domaćem, tako i u svjetskom okruženju pa je tako dobitnica brojnih nagrada, između ostaloga i Nagrade „Vladimir Nazor“ za životno djelo (2018.) te Nagrade Grada Zagreba (2019.).

Njezin opus predstavlja jedan od najcjelovitijih i najkoherentnijih likovnih svjetova u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti. Za osobite zasluge za kulturu i njezino promicanje u Republici Hrvatskoj i svijetu, odlikovana je ordenom Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a o njezinom su radu pisala značajna imena hrvatske povijesti umjetnosti, od Tonka Maroevića, Zdenka Rusa i Igora Zidića do Grge Gamulina.

Njezin je životni partner od 1962. godine bio slikar Ordan Petlevski. Živi i radi u Zagrebu.

IZ PROGRAMA

IZLOŽBA

Biserka Baretić *Uzaludni sijač*

Slike Biserke Baretić dugo su prisutne u hrvatskom modernom i suvremenom slikarstvu kao dionica koja nije glasna i nametljiva, ali je nezaobilazna u kvaliteti i naboju svojeg izričaja, poruke i atmosfere. Bez njezinih bi slika naše slikarstvo bilo zakinuto za izniman, halucinantan svijet slikarskih vizija – koji i kada je tumačima bio povremeno hermetičan – fascinacija njime nikada nije jenjavala. Zašto je tomu tako? Možda stoga jer umjetnica nema straha od istraživanja *najdubljih dubina* vlastite i kolektivne psihe, spuštanja u nepoznate i mračne predjele srca i duha, poput hipersenzibilne sonde hvatajući sve ono iz kolektivnog nesvjesnog što ju je okruživalo kroz život i što ju danas okružuje. Bilo bi površno reći kako je njezino slikarstvo kataklizmično, ali ono u novim djelima možda više nego ikada progovara o Posljednjim vremenima i Armagedonu. Ona će hrabro progovarati o mentalnoj, emotivnoj i fizičkoj patnji, doslovnom i alegorijskom kidanju bitka i bića, o *srcu tame* (J. Conrad). (...)

Nadrealistički repertoar tema i motiva sastavni je dio ljudske svijesti, podsvijesti, nesvjesnog, kao i kolektivnog nesvjesnog pa prema tome vječan, stoga je nužno u ovom opusu iščitati još neke suptilnije slojeve.

Ono mitsko i arhetipsko što osjećamo u njezinim slikama jednako je tako atemporalno, izvan vremena i prostora – u svojoj pojavnosti vječno. To je ukazivanje na dezintegrirani svijet u autentično manirističkoj *lijepoj ružnoci* ili *ružnoj ljepoti*, iskazujući taj sloj kroz metafizičko slikarstvo s iskustvom propadanja, rastvaranja duše, psihe i tijela, nestajanja, praznine i smrti, u nekom imaginarnom prostoru i vremenu. Zapravo, to je *ovdje i sada*, a došlo je u sliku iz davne prošlosti i jednako tako iz nerazpoznatljive budućnosti. U tom je smislu slikarstvo Biserke Baretić hermetično jer na prvi pogled ne govori ništa o umjetnici. Njezine tragove tražit ćemo u pokrenutoj, nemirnoj teksturi površine slike, u identifikaciji s materijom i bojom (zatvoreni, prigušeni tonaliteti), u svojevrsnom psihogramu poteza i geste. (...)

Deformirane i nerazpoznatljive organičke strukture koje nas zadržavaju morbidnom ljepotom često će u umjetničkim slikama ukazivati na mogućnost i ideju novog rasta, obnavljanja i pulsiranja života, ne samo na dezintegraciju i propadanje. Iz smrti / zemlje / humusa rađat će se novi život, a krhkoj ljudskoj egzistenciji uvijek će

Obuzelo nas je gorostasno bilje

Katharsis „Grimizna plima”

Hvatač snova

pomagati Priroda sa svojim zakonima. Nakon „Olujne trube“ i „Uzaludnog sijača“ prepoznat ćemo, primjerice, „Strune sfere“ kao trenutak kontemplativno-meditativnog apstraktnog nadrealizma u kojemu se očitavaju spas i nada. Željela bih naglasiti kako je slikarstvo Biserke Baretić u svojoj „dionici dugoga trajanja“ (Tonko Maroević) pobilo sve ranije kritičarske teze o slikarskom svijetu koji je 'gotovo autistično izdvojen i izoliran od tokova stvarnosti, koji je bez povijesti, unutrašnje evolucije oblika i motiva te kauzalnosti'. Jer životna snaga i borbenost koje pulsiraju iz novih slika Biserke Baretić jasno ukazuju na tezu kako se umjetnica zna metaforički obračunati s predatorski nesmiljenim teatrom svijeta koji ju okružuje. Na koncu, poput posvećene molitve, ona će se okrenuti Velikoj Majci Prirodi, našem općem, posljednjem utočištu u kojemu daleko od digitalne civilizacije možemo ponovno pronaći svoj unutrašnji mir.

~ Iva Körbler (Iz predgovora katalogu)

Orifičko pjevanje (diptih)

U programu otvorenja ovogodišnjih *Dana Gjalskog* nastupit će **Zvonimir Varga**, po mnogočemu jedinstvena figura na hrvatskoj kantautorskoj sceni. Glazbi se ozbiljnije posvetio tek nakon što je prešao tridesetu, a zatim je u idućih 10 godina objavio devet albuma, dvadesetak spotova, napisao zbirku poezije i slikovnicu te skladao za kazalište. Kako ističe kritika, njegov stih je autentičan, a glavna snaga leži u glazbenoj jednostavnosti i toplini. Pjesme mu prikazuju mnogo različitih stanja svijesti, događaja, zapažanja i raspoloženja, a ugodno ih je slušati upravo zbog jednostavnosti formata.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

Sanja Ždralović Glagoljski misterij

U programu *Dana Gjalskog* upoznat ćemo spisateljicu Sanju Ždralović, autoricu romana *Glagoljski misterij* koji je ušao i u uži izbor za ovogodišnju Književnu nagradu *Ksaver Šandor Gjalski*. Iako je ovaj roman autoričin prvijenac, Sanja Ždralović piše i objavljuje priče u različitim književnim časopisima (*Plima, Pozivnica, Vijenac*) i sudjeluje na književnim natjecanjima (*Lapis Histriae, Festival europske kratke priče* i dr.) od srednjoškolskih dana kada je za priču *Krajnji rok* nagradena prvom Nagradom *Gjalski* za učenike srednjih škola 1996. godine.

Sanja Ždralović rođena je 1977. g. u Zenici u Bosni i Hercegovini.

Gimnaziju je pohađala u Bjelovaru i Zaboku, diplomirala je anglistiku i kroatistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2005. godine radi u Gimnaziji Antuna Gustava Matoša u Zaboku u kojoj poučava učenike engleskom jeziku, ali i stvaralaštvu na engleskom i na hrvatskom jeziku te svojevremeno i dramskom izričaju kao voditeljica školske dramske grupe. Članica je Prosudbenog povjerenstva za srednjoškolsku Nagradu *Gjalski*.

Roman *Glagoljski misterij* (*Naklada Ceres*) napisan je u jednom od najpopularnijih žanrova današnjice, kriminalističkom, no Sanja Ždralović proširila je stereotipe krimića spajajući intrigantne događaje i zagonetke s povijesnim i fikcionalnim. Uzbudljiva je to priča o zagonetnom nestanku najljepšeg srednjovjekovnog hrvatskog rukopisnog djela na glagoljici *Misala kneza Novaka* koji se čuva u Beču. Ispreplićući povijesne činjenice, simboliku, romantiku, egzistencijalna pitanja i lingvističke igre, glagoljicu i staroslavenski, *Glagoljski misterij* je kulturološki krimić koji educira čitatelje o hrvatskoj materijalnoj i nematerijalnoj baštini. Neočekivanim misterioznim obratima i efektom začudnosti, jednostavnim jezikom i stilom kao i životnim likovima održava se napetost i postiže pozornost čitatelja do samoga kraja.

Višedimenzionalnost romana predstaviti će urednik romana književnik Miroslav Mićanović i recenzent za staroslavenski i glagoljicu akademik Stjepan Damjanović, bivši predsjednik Matice hrvatske, a s autoricom će nas upoznati Sandra Babnik Lončar, predsjednica Ogranka MH Zabok. ~

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

Elizabeta Končić Trlek Pošta za Li

U programu *Dana Gjalskog* predstavljamo knjigu *Pošta za Li*, Elizabete Končić Trlek dobitnice ovogodišnje nagrade *Grigor Vitez* za najbolji tekst za mladež. Dvanaestogodišnja djevojčica April, zvana Li, živi s posvojiteljicom Nadom u dijelu napuštenog Doma za nezbrinutu djecu. Uz poteškoće u učenju, svakodnevicu joj obilježavaju osamljenost i psihičko zlostavljanje kojem je izložena u školi. Radnja prati njen razvojni put od zbudjene i preplašene djevojčice do one koja uz pomoć svojih prijatelja otkriva svoju snagu, kreativnost i hrabrost.

Elizabeta Končić Trlek rođena je 1972. godine u Zagrebu. Završila je Edukacijsko rehabilitacijski fakultet i prošla edukacije iz Gestalt i Kibernetike psihoterapije. Od 2000. godine radi u osnovnim školama kao edukacijski rehabilitator. U svojem terapijskom i rehabilitacijskom radu potiče kreativnost i literarno stvaralaštvo djece. Živi u Velikom Trgovišću, gdje je i zaposlena kao defektologinja u osnovnoj školi. Urednica je *Zbirke priča o nenasilju* (Unibook, 2011.) učenika OŠ Side Košutić Radoboj. Trenutno s učenicima radi na izradi slikovnica prilagođenih za djecu s teškoćama čitanja.

Do sada je objavila priče u zbornicima: *Poqueerene priče* (Zagreb, 2004.), *PitchWise 2012.* (Sarajevo), *Balkan Delikatessen: Schweigen* (Beč, 2014.) te na portalu Mediateke (nagrada *Jagoda Truhelka* za priču o nenasilju). Objavila je zbirku priča za djecu *Kako je Zvrk pronašao sebe* (Unibook, 2011.).

KNJIŽEVNA VEČER

Ante Zlatko Stolica

U petak, 22. listopada u Zelenoj dvorani gostovat će Ante Zlatko Stolica te će predstaviti svoju prvu knjigu *Blizina svega*, zbirku kratkih proznih i poetskih crtica, često fragmentarnih bilješki u kojima piše o ljudima i trenucima. Knjiga je objavljena 2020. u izdanju *Frakture iz Zaprešića*.

Ante Zlatko Stolica rođen je 1985. u Splitu, odrastao na Sućidru, živi u Bistri, radi u Zagrebu. Diplomirao je hrvatski jezik i filozofiju. Autor je nekoliko kratkih dokumentarnih i igranih filmova te je koscenarist *Kratkog izleta*, filma koji je dobio Zlatnu arenu za najbolji film 2017. godine. ~

KAZALIŠNA PREDSTAVA

Fešta

Josipu i Josipa poznajete. Upravo ste vi sretnici koji pripadaju njihovoj užoj i široj obitelji, možda ste im prijatelji, kumovi ili tek poslovni partneri. O njima čitate u novinama, njih gledate u rubrikama slavnih, a zovete ih ako vam treba neka veza ili novac. Oni svoju bračnu obljetnicu žele podijeliti s vama i pritom vam ispričati sve svoje tajne. Oni znaju sve o vama, a na njihovoj fešti saznat ćete stvari koje niste znali o sebi.

Fešta je komedija koja progovara o neuralgijama našeg društva. Ona se na duhovit i satiričan način poigrava s neuralgičnim točkama naših ljubavnih, bračnih i rodnih odnosa, kritički propitujući identitete novije hrvatske stvarnosti zatvorene u vrtloge korupcije i nepotizma, pritom preispitujući stereotipe u koje vjerujemo. Ona je također

KONCERT

Trio Eusebius

Trio Eusebius je klavirski trio osnovan 2017. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu pod mentorstvom prof. Pavla Zajceva. Članovi trija su violinistica Eva Šulić, violončelistica Tonka Javorović i pijanist David Vuković.

Eva Šulić (Maribor, 1997) je započela svoje školovanje na Konzervatoriju za glazbu i balet u Mariboru kod profesorice Zorice Todorović sa samo četiri godine. Već s devet godina nastavlja učiti na Konzervatoriju J. J. Fux u Grazu u klasi profesora Helfrieda Fistera. Od 2011. do 2015. godine pohađala je pripremni studij violine na Sveučilištu za glazbu i scenske umjetnosti u Beču kod profesora Leonida Sorokowa, kod kojeg će studirati i na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i pod njegovim vodstvom provesti ukupno 10 godina. Još godinu dana potom provela je u Beču, ponovno na Sveučilištu za glazbu i scenske umjetnosti kod Antona Sorokowa, koncertmajstora Bečkih simfoničara.

Tijekom studija pohađala je umjetničke seminare kod vrhunskih violiniističkih pedagoga i virtuozna. Sudjelovala je na mnogim glazbenim natjecanjima na kojima je osvajala nagrade.

Od 2021. godine članica je Simfonijskog orkestra HRT kao zamjenica koncertnog majstora.

Tonka Javorović (Zagreb, 1998.) počela je učiti violončelo u klasi prof. Bernarda Debuš Redžić u dobi od sedam godina. Od 2015. studirala je violončelo u klasi Valtera Dešpalja te je 2020. godine diplomirala u klasi Monike Leskovar na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. 2020. godine upisala je postdiplomski studij violončela u klasi Reinharda Latzka na

Universität für Musik und darstellende Kunst u Beču.

Usavršavala se na solističkim i komornim seminarima kod mnogo renomiranih violončelista i pedagoga i dobitnica je mnogih nagrada s državnih i međunarodnih natjecanja. Stipendistica je Muzičke akademije u Liechtensteinu. **David Vuković** (Čakovec 1996.) klavir je počeo učiti u klasi prof. Daniela Maria Novaka u Čakovcu, a obrazovanje nastavlja u klasi prof. Lee Šantek u Varaždinu, gdje je također učio i teoriju glazbe te fakultativno orgulje i solo pjevanje. Diplomirao je 2021. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi profesora Dorda Stanettija, a akademsku godinu 2018./19. proveo je na Musik und Kunst Privatuniversität der Stadt Wien u Beču u klasi prof. Doris Adam.

Usavršavao se na majstorskim tečajevima s brojnim renomiranim pijanistima. Dobitnik je niza nagrada s državnih i međunarodnih natjecanja. ~

priču o neizvjesnostima naših brakova, ali i mjesto na kojem publika nije samo nijemi promatrač, već direktan sudionik i svjedok vremena u kojem ne djeluje dovoljno.

Predstava *Fešta* nastala je u suradnji Teatra Exit s Akademijom dramskih umjetnosti u Zagrebu. Autorski je projekt Josipe Ankočić i Josipa Ledine koji potpisuju tekst i režiju, a u predstavi i glume dok je umjetnička savjetnica na projektu redateljica Anica Tomić. Josipa Ankočić i Josip Ledina dobitnici su ovogodišnje nagrade za najbolje glumačko ostvarenje mladog glumca do 28 godina za uloge u ovoj predstavi. ~

DANI KSAVERA ŠANDORA GJALSKOG

ZABOK ~ 18.-23. 10. 2021.

www.danigjalzskog.com

PONEDJELJAK
18. listopada

Projekt Gjalzski

Prošlost u sadašnjosti
(program se provodi u Gimnaziji i Srednjoj školi Zabok)

18:00

Otvorenje
Dana
K. Š. Gjalzskog
izložbom slika
Biserke Baretić
(Gradska galerija)

UTORAK
19. listopada

17:00

Fotonatječaj,
Radionica
umjetničke
grafike i
Radionica
kreativnog
pisanja –
dodjela nagrada
i izložba radova
(Gradska knjižnica)

SRIJEDA
20. listopada

15:00

Proglašenje
pobjednika i
dodjela
Male nagrade
Gjalzski
(Gradska galerija)

16:30

Predstavljanje
knjige
Pošta za Li
Elizabete
Končić Trlek
(Gradska galerija)

ČETVRTAK
21. listopada

17:00

Proglašenje
pobjednika
i dodjela
Nagrade **Gjalzski**
za učenike
srednjih škola
(Gradska galerija)

PETAK
22. listopada

17:00

Promocija **PoZiGe**,
knjige literarnih
i likovnih radova
učenika Poreča,
Zaboka i Crikvenice
(Gradska galerija)

SUBOTA
23. listopada

18:00

Svečanost
dodjele
Književne
nagrade
Ksaver
Šandor
Gjalzski

(Dvorac Gjalzski –
Gredice)

DOBRE LIBRE - DOBRE VIBRE - DOBRE LIBRE - DOBRE VIBRE - DOBRE LIBRE - DOBRE VIBRE

19:30

Promocija
knjige
Glagoljski
misterij
Sanje Ždralović
(Gradska galerija)

19:00

Promocija
časopisa
Republika
– moderira
Julijana
Matanović
(Gradska galerija)

19:00

Književna
tribina
U godini čitanja
nova čitanja
Gjalzskog
(Gradska galerija)

19:30

Kazališna
predstava
Fešta u izvedbi
Teatra Exit
(Multimedijski
centar)

19:00

Književna večer
– gostuje **Zlatko**
Ante Stolica
(Zelena dvorana)

20:00

Koncert
Trio Eusebius
(Gradska galerija)

Programi se održavaju uz poštivanje svih epidemioloških mjera.